

3 1/2

6.72

DISPUTATIO
 PHILOSOPHICA INAUGURALIS
Dignae dignitatis De
MAGIA NATURALI

Quam
 Divina Affulgente Gratia

In Regia Universitate CHRISTINÆ, ex decreto &
 unanimes approbatione veneranda & amplissima
 Facult: Philosophica.

Magnifico Rectore,

Reverendo & Excellentissimo Viro

DN. M. SIMONE KEXLERO
 Mathematicum Professore percelebri & industrio.

Spectabiliq; Decano

Reverendo & Praclarissimo Viro

D. M. NICOLAO L. NYCOPENSI,
 Log. & Poëseos Professore eximio,

SUB PRÆSIDIO

Reverendi & Præcellentissimi Viri

D. M. GEORGII C. ALANI,
 Phys. & Botan: Professoris acutissimi. Præceptoris
 & Fautoris sui ætatem colendi,

*Pro Magisterij gradu, ejusq; privilegij reportandis
 publica censura submittit*

JOHANNES MAT. MUNTHELIUS
WESTMANNUS Medic. Stud:

In Auditorio superiori ad diem 27 Aprilis Anni Christianæ æræ 1645.
 horis ab 8. matutinis.

ABOÆ. Excudebat Petrus Waid Acad. Typogr. 1645.

ILLUSTRISSIMO DOMINO,

DN. GABRIELI Grenstierna

B E N E D I C T I

LIB. BARONI de Mörby & Lindholmen/Domino
de Rosenberg/&c. S. R. M.tis Regniq; Svecici
Consiliario & Senatori eminentissimo, Thesaurario
amplissimo; Vermelandiæ judici provin-
ciali æquissimo, Domino meo Clementi
& mecenati summo.

Ut Et

Illustri & Generosissimo Domino,

DN. CLAUDIO Horn

C H R I S T I E R N I,

LIB. B. de Aminne/Domino de Wylhusa/&c. Equiti
Aurato, inelyti Regni Sveciæ Senatori gravissimo, judicij mili-
taris Assessori consultissimo, cohortis nobil: Regni Svecici
magniq; Ducat^o Finland: Tribuno Strenuissimo, Patrono
suo & Domino gratioso omni submissione colendo.

Nec Non,

Prudentissimo & Spectatissimo Viro

DN., CLAUDIO ERICI Torschn/

Generosiss: Dn. D. CLAUDII Tors Advocato consultissi-
mo, nutritio meo & Fautori pro multis meritis
plurimum honorando.

Hanc Disputationem Inauguralem, loco examinis Publici conscriptam, in qua-
lecuq; promeritæ & humilimæ gratitudinis argumentum reverenter & sub-
missè in certam sibi promovendi spem sacram vult.

*In Mem. Ma. by Ma. S. 11 11 11
Austhaus & Ra. Sandau*

DISPUTATIO
PHILOSOPHICA INAUGURALIS

5.

De
MAGIA NATURALI

Quam
Divina Affulgente Gratia,

In Regia Universitate CHRISTINEâ, ex decreto &
unanimi approbatione veneranda & amplissima
Facult: Philosophica.

Magnifico Rectore,
Reverendo & Excellentissimo Viro

DN. M. SIMONE KEXLERO
Mathematicum Professore percelebri & industrio.

Speçtabiliq; Decano
Reverendo & Praclarissimo Viro

D. M. NICOLAO L. NYCOPENSI,
Log. & Poëtics Professore eximio,

SUB PRÆSIDIO
Reverendi & Pracellentissimi Viri

D. M. GEORGII C. ALANI,
Phys. & Botan: Professoris acutissimi. Præceptoris
& Fautoris sui ætatem colendi,

Pro Magisterij gradu, ejusq; privilegij reportandis
publica censura submittit

JOHANNES MAT. MUNTHELIUS
WESTMANNUS Medic. Stud.

In Auditorio superiori ad diem 19. Aprilis Anni Christianæ æræ 1645.
horis ab 8. matutinis.

ABOÆ, Excudebat Petrus Wald Acad. Typogr. 1645.

M

Reverendo & clarissimo viro,
N. M. Matthiae N. Turcomantano
pastori Copingensium nec non adja-
centium ecclesiarum Praeposito vi-
gilantissimo fautori propensi-
simo aetatem omni observantia
genere colendo.

Hanc dissertationem
gradualem loco examinis
publici conscriptam in
qualecunq; promerita
& humilissima gratitudi-
nis argumentum submis-
sam vult.

Johannes Muntzelius
A & Resp.

P R O O E M I U M.

SI unquam inter præclara & splendida Dei dona humano generi concessa, aliquod sinisteris mortalium iudicijs, præter jus & fas fuit obnoxium, certè inprimis vel ante omnia præsertim in hoc exulcerato seculo, Magiã naturalem fato illo premi & tm. non opprimi, nemo fuerit facile qui ambabus utrò non largiatur manibus. Plebs enim nihil celebrat nisi quod facit ad salivam, seq; crasso fumo in oculos conicit; quod namq; foris non splendet, sed in abdito nobilitatem ornamentaq; gerit sua, damnatur. Quod certe hominum mores penitus introspectenti, multum admirationis parere non posse arbitror. Nam quò quid divinius nobilitatè & obscurorum in idia, ignobilium & vulgarium malevolentia, plebejorum & indoctorum temerarijs delirèq; iudicijs magis expositum. Verum hisce sua relinquenda, cum sciamus horum iudicia ab omni sapientia memoria hæcenus fuisse infamia. Ad sapientiorum igitur confugiendum iudicia putamus, apud quos hæc Magia immeritò haud exilem possidet Maiestatem. Hæc enim unã lampade Physicus plus cernit, quam vulgares fere omnes aperto sole. Et si quod res est fatendum, nullibi in Phycò studio, tantum credimus oblectamenti esse, quantum in sola Magia. Hæc enim Helena est de qua certant docti pariter & indocti, in hac sese mascule humana exercent industria. Quod ipsum satis agnovit Neapolitanus Ioh. Porta solertissimus ille arcanorum nature investigator & admirator. Disputant multi de vacuo, de Infinito, de aternitate mundi & alijs questionibus Physicis, Verum ut eleganter loquitur Libavius, ubi anxie singula eolverunt, nihil amplius in singularitate rerum profecerunt, quam fortè mediocriter doctus. E. Contrario sublimis illa Magia dum in rerum latentium cognitione versatur, stupenda nobis D. O. M. opera patefacit, totq; natura pandit arcana, ut

etiam vulgus occultis natura proprietates beneficio solertia inquisitionis exploratas habeat, quæ Sympathias & Antipathias effectus, per quæ admiranda inquirat. Hæc herbarum animalium, mineralium, inò rerum omnium abdita & in sinu natura recondita depromit. Sine hac certè Medicina nihil. Medicus enim signatariorum erit gnarus in hac fundatarium, è quibus mutua membrorum corporis & Plantarum analogica Sympathia & conspiratio investiganda. Simplicium qualitates non consideranda solum, sed maxime eorum arcana. Medicus enim non circa amarum & exteriorum corticem se occupatur; Sed internam vim illam & occultam operandi virtutem, quasi naturæ dotem Plantæ seu animæ à summo Deo inditam ac insulam consideret. *Hæc non nisi acriore mentis percussione latentes prodit divitias ac delicias. Hæc insuper magnalia Dei in natura deprædicat; Hæc divino beneficio per divinum rationis instrumentum & opera admiranda, Dei imaginem inter homines naturaliter representat, facitq; verè Physicum & Medicum.*

Cum igitur præsentis materiæ tanta sit dignitas præstantia & utilitas, quis mirum ducat, quod in ejus naturam & conditionem, paulò accuratiorem institutionem inquisitionem, præfertim cum mihi ad voluntatem eorum, quorum interest, parentum loco, rebus meis prospicere, nec non venerandæ & amplissimæ in hac Regia universitate CHRISTINÆ, Facult: Philosophicæ permissionem & approbationem, specimen aliquod, loco examinis publici, pro consequendis in dicta facultate, summis honoribus, publica Disputatione edendum esset, volui in hac difficilima Materia de Magia, ingenium, qualecunq; lubens exercere. Non quod certo certius mihi persvaderem in ea omnes difficultates me vel emetiri, vel prorsus devorare posse, cum sciam altioris hoc esse acuminis: Sed quia mihi tam Medico, quam Philosophico studio addicto, hæc videbatur cõvenientissima,

cujus

ejusq; materiæ nunquam satis laudanda nobilitas in
me disputatore quemvis compensaret defectum.

DISPUTATIONIS.

Thef. I.

EXtra omnem dubitationis aleam cum Eruditis po-
nimus, naturalem dari Magiam, cujus considera-
tionem hic bono cum Deo impræsentiarum suscipimus.
Nam quis ignorat, nisi cui fungus pro cerebro, infini-
tas & inestimabiles esse rerum naturalium virtutes
tam occultas, quam manifestas, quas si cognitæ per-
spectasq; haberet natura scrutator, & ad usum applica-
re noscet, haud dubiè mira posset efficere, multa certè
natura miracula in ipsa natura Majestate penitus ab-
dita, dicente Plinio. Ast hæc Magia rerum admi-
niculo earundemq; mutua ac oportuna applica-
tione opera efficere docet admiranda vulgi ca-
ptum excedentia. Quò enim major ignorantia,
èò major admiratio. Nunc autem quod non extent
hujus rei apud nos aliqui celebres fieri ob rerum ino-
piam putamus; Cum in India & Æthiopiâ, ut priscis
temporibus maximè vigeat, ita etiamnum viget, ubi
animantium, herbarum, lapidum, caterorumq; ad id spe-
ctantium multa suppetit copia; Ex hisce ergo constare
putamus, hujus Magiæ opera nihil aliud esse quam na-
tura opera: ars autem illius ministra. Natura ipsa
plantas, herbas aliq; parit, ars v. preparat.

II. Hinc illos satis mirari non possumus, quibus hæc de quâ loquimur Magiâ tantoperè in fastidio fuit, & etiamnum sit, ut asserant eximios Philosophos omnibus Magiâ fuisse inexpertes, eosq; qui cum suâ Philosophiâ Magiâ conjunxerè, nulla alia nisi nefanda præditos fuisse, cujus omnis vis consistat in ceremonijs, verbis, imaginibus & similibus. Quod certè veritati minimè consonum est, Datur enim ut in Th. I. dictum præter malam & fugiendam, bona & amplectenda Magia, quam cum cæteris scientijs Adamo à Deo communicatam, ejusq; peritissimum fuisse Salomonem regem probabilissimum judicamus: Qua v. Magiâ imbuti fuerint Magi illi, quorum in sacris literis fit mentio, in dubio relinquimus.

III. Cum v. juxta Logicorum decreta, questionem An sit sequatur questio quid sit, recta nos procedere via censemus, si originem vocis præmiserimus, priusquam rem ipsam attingamus, prout præclare alicubi celeberrimæ famæ Medicus monet Galenus.

IV. Sciendum v. est, quod Magia vox sit Persica, quæ illis notat rerum humanarum divinarumq; Scientiam, Magus v. sapientem: unde videre est Primò apud Persas hoc nomen fuisse honestissimum: Postea v. successu temporis factum famosissimum, honestissimòq; Magiâ nomini magnam iniustam esse infami-

miam, culpa non propria, sed aliena. Ut sæpe labem & maculam contrahere solent nomina. Hoc a. nomen apud vulgus odiosum & famosum fecit colluvies impostorum, qui ex commercio cum Dæmone res stupendas efficiunt, quales sunt præstigiatores, incantatores, Necromantici, aliq; similes malefici homines; Tandem hodie Magia nomen MESON est & bonis & malis competens, & sic præcisè sumptū significat facultatem quandā, quā homines nō tm. res sciunt abditas, sed & efficiunt res inusitatas & admirandas ratione quadā occulta alijsq; incognita.

V. Juxta vocis postremam expositionem, Magia generaliter accepta dispescitur in Naturalem seu licitam, & Dæmoniacam seu illicitam. Nos impræsentiarum primariò & maximè solliciti de priorè sumus, cujus tamen consideratione absoluta, levi brachio attingemus aliqua descriptione Dæmoniacam, quò indoles etiam ejus aliquantulum dispalescat.

VI. Hisce ita prælibatis, quæ ad nominis expositionem pertinent, sequitur Realis Magiæ naturalis, Definitio exponenda, quam antequam demus absolutam, dispicienda nobis erit propria & nativa partium ejus constitutivarum qualitas.

VII. Naturam Magiæ hujus intimas perspecluris, Generis investigatio, tamquam primum principium attendendi ea, quæ ad internam rei tracta-

tionem & enodationem spectant attendenda: Genus itaq; ejus facimus Habitum, cum Magia sit acci-
dens, & quidem ex pradicamento Qualitatis, igitur
ad aliquam ejus speciem referenda, & quidem primam
cum sit Magia habitus, & quidem animi non innatus:
sic enim qui vis renunciaretur Magus; sed longo usu
crebrisq; studijs comparatus. Hic nota quod non-
nulli scientiam; alij v. artem pro genere Magiæ
venditent: verum contra illos stare Canonem logi-
cum sciunt, Genus Definito ne sit angustius, Per
scientiam enim excluditur Magia practica: per
artem Magia Theoretica.

VIII. Constat igitur ex prolati, Genus esse Ha-
bitum quidem animi: Differentiam Definitionis
Magiæ Clariss: Sperlingij calculo approbatam dicimus
Sumi Primò ab Objecto: Proprium enim & specifi-
cum esse habitus à proprio dependet objecto, un-
de etiam Differentia inde petenda est. Objectum v.
geminum est: Res abditæ & opera admiranda.
Magia enim mundi totius exactior est cognitio, ubi ex
caelorum, stellarum Elementorum, effluviõrum, minera-
lium, plantarum animalium &c. naturis & viribus
delitescentibus vestigantur & indagantur arcana.
Hæc etiam cognitionem ad praxin dirigit, taliaq; ope-
ra producit quæ rerum ignavis prodigiõsa & miraculo-
sa videntur. Secundo à partibus integuantibus ana-
lo-

logis, quæ sunt scientia, non quidem rerum quarumvis, sed obſcurarum; Et ars, quæ itidem non operum eſt vulgarium, ſed admirandorum, ubi è rerum qualitatibus occultis, vel etiam manifeſtis alti⁹ perſpectis, ſuoq; loco modo & tempore applicatis mira perficiuntur effecta.

IX. Hiſce præmiſſis & pro inſtituto declaratis, jam brevi verborum complexu *Definitionem Magiæ naturalis ſtylo Clariſſ: Sperlingij informatam, ſubjungemus.* Magia eſt habitus rerum abditarum ſcientiâ, operumq; admirandorum arte conſtanſ.

X. Magiæ definitionem rectè excipiet ejuſdem *Diviſio:* Dividitur a. rectè in Theoreticam & Præcticam. Quam non dicimus eſſe generis in ſpecies; ſed totius integralis in partes integrantes, cum hic totum non contrahatur per naturam ſuperadditam, ſed limitetur per partes quibus conſtat. Vel cum totum quod hic diſtribuitur non de quavis parte ſeorſim conſiderata in caſu recto univoce & eſſentialiter prædicetur, partesq; diſtributionis copulativè de diſtributo enunciuntur, non diſjunctivè, ſequitur *E.* Diſtributionem hanc eſſe totius integralis in partes integrantes non quidem quantitativas, ſed Analogas iſtis proportionem reſpondentes ſcil. intenſivas, non extenſivas; quales in ipſa Philoſophia habitualiter conſideratas, conſpicere licet, Theoreticam nempe & præcticam ſeu ſapi-entiam & prudentiam.

XI. Hic diligenter etiam notandum, non statim Theoricā hac Magia pollere parte eum, qui Physicæ præcepta, aut unam alteramve ejus percepit controversiam: quæ certè vulgaris sunt; singularia & abstrusa complectitur Magia h. e. ratione Theorias Qualitatum occultarum & manifestarum cognitionem mutueq; Sympathias & Antipathias à prenominitis promanantium notitiam exactam & accuratam notat.

XII. Clarum ergò cum sit, hanc fundari Magiam in rerum Sympathia & Antipathia; has v. oriri nunc ex occultis, nunc ex qualitatibus manifestis. Fundamentum amoris & odij Qualitas. Opera prætitium nos facturos censemus si hic etiam (quod jure fit, cum ita invicem hæc cohæreant ut Magia sine accurata prædictarum qualitatum cognitione nulla sit) Qualitatis sub momento secundo acceptæ, & pro ut considerationis Physicæ est, naturam paucis attingamus.

XIII. Qualitas est affectio intrinseca corporis naturalis, quâ illud est potens ad agendum vel patiendum. ut Lux, Calor, Frigus, &c.

XIV. Hinc facile patet Descriptionis hujus genus, quod est affectio & quidem intrinseca, quia ei inberet, quodvè hoc innotescit discursu: Quicquid corpori naturali, omni, soli, semper & primariò inest, illud vera & intrinseca ejus est Affectio, At Qualitas Physica corpori naturali omni, soli, semper, & primariò inest. E.

XV. Differentia sumitur ab ejus officio: agunt
& patiuntur corpora naturalia per qualitates. Ignis
enim immediate non urit, nec lignum immediate combu-
ritur. Sed & ibi & hic certæ interveniunt qualitates.

XVI. Explicata sic Definitione, rectâ ad ejusdem
Distributionem, in qua secundus gradus cognitionis
consistit: dum quidditate in genere perspecta, quot mo-
dis ea ipsa specialius exeratur nonnihil intimius consi-
deramus. Quod a. facile expediemus, si prius
innotescat, Qualitatem aliter dividendam esse,
ratione suæ essentiæ, aliter v. ratione nostri intel-
lectus, illudq; fieri per se; hoc v. per accidens.

XVII. *zplias* Quantum ergo ad prius, dividuntur re-
E. G.: ctè Qualitates in Activas & Passivas. Quæ di-
visio in ipsa natura est fundata: Nam cum non solum
agant, verum etiam patiantur non raro corpora, neces-
sum est præter activas, etiam passivas speculari quali-
tates; ut in igne datur non solum activitas comburen-
di; verum etiam in ligno passiva datur qualitas & fa-
cilitas ignem concipiendi.

XVIII. Activa qualitas est quâ corpus natu-
rale est potens ad agendum. Ut Caliditas ignis,
frigiditas aquæ &c. quæ certè ubiq; locorum obvia
sunt. Nobilissimis qualitatibus activis prædita astra,
quibus admiranda in hisce sublunariis edunt effecta.
Quis ignorat validissimas Elementorum qualitates.

Et certè quam latè formarum specificarum patet ratio, tam latè sese diffundit ambitus qualitatum; nulla enim species otiosa. E. qualitatum ope agit, quarum nobiliores corporib⁹ nobilioribus, ignobilioribus ignobiliores sunt concessæ.

XIX. Passiva est qua corpus est potens ad patiendum. Ut potentia ad concipiendam flammam in sulphure, oleo aut pice. Potentia in animalibus ad morbos & mortem. Et bella duellaq; in universo vigent mundo, ubi Leo etiam bellicosissimus ac nobilissimus, pati, labi ac mori cogitur. Non tam ob substantias, quam qualitates passivas.

XX. Utraq; vicissim harum vel Realis seu Materialis, vel etiam Intentionalis seu Spiritualis est. ubi notandum Reale hic idem esse cum materiali, & intentionale cum spiritali. Non enim hic sermo de prima aut secunda intentione est; sed de qualitatibus nunc magis, nunc minus materia immerfis.

XXI. Realis est quæ in Subjecto remanet illudq; non nisi in altans operari facit. Sic calor in igne, sese ad extra non diffundit s; in aërem; sed ubicunq; calor est, ibi ignis. Frigus etiam ex aqua in aërem non migrat, sed ubi frigus, ibi vel aqua vel atomi aqueæ.

XXII. Intentionalis est quæ à subjecto in obvia quævis spargitur, illudq; in distans etiam o-

perari facit. Sic lumen à sole egreditur, totumq;
mundum inferiorem illuminat.

XXIII. Hinc satis liquet hasce qualitates differ-
re dupliciter: 1.º Inhæſione. 2.º Operatione. *Differunt
liberis 274*
Præterea hic diligenter notanda vocum harum varia
acceptio. Reale tripliciter sumitur. 1. Prout op-
ponitur Enti rationis, hoc sensu omnia Entia realia
sunt, quæ à nostra ratione non finguntur. Sic sane
lumen Ens est reale, non secus ac lux, sol, & homo.
Cerberus v. Ens reale non est, neq; chimera. 2. Pro-
ut opponitur enti in potentia. Quo pacto omnia
Entia realia sunt, quæ actu existunt. Sic terra, ignis &c.
Entia realia sunt. Lumen etiam prout acta in aëre
hæret, Ens reale est. Dies v. crastinus & pax futu-
ra realia entia non sunt. 3. Prout opponitur enti
spirituali. Qua ratione entia realia & materialia
Synonyma sunt, sicut & spiritalia ac intentionalia
atq; sic lumen Ens reale non est, sed spiritale. Non
secus ac imago in speculo, omnesq; colores apparentes.
Pari modo Intentio dupliciter dicitur. 1.º De no-
tione, sive prima, sive secundâ animæ. Et sic
lumen ens intentionale non est, quia datur extra o-
mnem ad animam respectum. 2.º De imagine alte-
rius repræsentativâ. Atq; sic lumen ens intentiona-
le est, quia nihil nisi lucis imago est.

XXIV. *Quantum ad posterius & quo ad rei cognosci, siue respectu nostri: Qualitas alia est Manifesta, alia occulta.*

XXV. *Manifesta est quæ in sensus incurrit, proprioq; nomine à nobis designatur. Ut caliditas, frigiditas, humiditas &c.*

XXVI. *Occulta est quæ sensus fugit, proprioq; nomine designari nequit. ut qualitas magnetis attrahentis ferrum, Veneni necantis homines &c.*

XXVII. *Ex hisce jam omnibus quæ dicta sunt, sequentia Porismata maximè ad præsentis materiae u-
beriore[m] explicationem facientia, erui[m]us. I.
Naturam per manifestas qualitates nec nihil, nec omnia agere. Mortuæ certè & invalidæ non sunt qualitates manifestæ; sed viribus pollent maximis. Calorem & frig^o qualitates actuosissimas esse quis negat? Stultum certè est contra sensum disputare & experientia[e] quotidiana[e] indicere bellum. Omnia tamen ad qualitates manifestas deducere sumam putamus cum Scaligero esse impudentiam. Exerc. 218. s. 8. Nam quis ad manifestas hasce deducet, quod cor hirundinis palpitans devoratum conferat ad memoriam: Turturis calens ad omnes febres intermittentes. Anas viva ventri admota, tormenta compescit: Scorpius suo vulnere impostus, inje-*

Etum

*Etum virus exhaurit: vivens aranea juglandis testis
inclusa colloq; subnexa quartanam depellit. Ranarum
oculi ante solis ortum eruti, vivis illis in aquam demis-
sis, alligati, tertianas abigere traduntur: ossiculum è
poplite leporum ad nephritidem & spasmus flatulen-
tum: intestinum lupi ad colicum dolorem: piscium
quorundam ossicula ad calculum: cor corvi gestatum ad
inhibendum somnum: cor vespertilionis ad eundem
accersendum.*

XXVIII. 2. Qualitates revera dari occultas,
earumq; doctrinam asylum non esse ignorantiae
probatum hoc discursu damus. *Paoniam sive
hominis suspendio necati calvam, mederi Epilepsiae
spectam, unde vis haec medendi quaesitum omni tempo-
re à Medicis: à materia esse nequit, quia haec passivum,
non activum est principium. Erit ergo à formâ. si à
formâ vel immediatè, vel mediatè. Non immédia-
tè, quia Nulla substantia creata est immediatum
actionum talium principium. Ergo mediatè, er-
go mediante aliqua qualitate, si à qualitate vel à mani-
festa, vel occultâ. Non à manifesta, quia nec per cali-
ditatem, nec frigiditatem, nec humiditatem, nec per
siccitatem ceterasq; mirus ille fit effectus. Res enim
alia istis qualitatibus praedita Epilepsiae non meden-
tur. E. ab occulta. E. dantur qualitates occultae, ea-
rumq; doctrina asylum non est ignorantia.*

*XXIX. 3. Occultas hæc potentias nobis revo-
care in mentem Primò inexhaustos naturæ esse the-
sauros, nullumq; laborem in Physicis esse nimium. Hinc
ergò quivis naturæ scrutator à cæco fastu & præ-
conceptis opinionibus liber sit. Secundò fru-
stra quosdam negare, non dari actionem in distans
nisi prius agendo & afficiendo medium. Nam
contrarium probamus evidentissimo hoc exemplo:
Magnes ferrum attrahit, licet medium virtutis illius
capax non sit. Et quamvis tabella interponatur li-
gnea aut pelvis aenea, tn. imperio paret ferrum, mo-
tumq; capescit. Nec hoc saltem magna magnetis præ-
stat virtus, sed imper scrutabili modo ad ipsos se conver-
tit polos, nunc exactè lineam servans polarem, nunc
varians ac devians. Mira si fuit actio inter ma-
gnetem & ferrum ob aliqualem distantiam, stu-
penda planè erit hæc inter Magnetem & stellas
polares. Plura exempla hanc assertionem corrobo-
rantia videri possunt apud Clariss: Sperling. pag.
328. & seqq.*

*XXX. 4. Differre qualitates occultas à mani-
festis Latentiâ & Potentiâ. Sensibus enim perci-
piuntur manifesta, verum in occultis silent sensus ta-
citiq; suspendunt iudicium, solo produntur effectu, ut
loquitur Peucerus: nec sapore, nec odore, nec ta-
ctu, nec ullo deniq; sensu explorari & iudicari
pro-*

propriè possunt; sed una observatione & experientia, prævio quidem sensu in notatione effectorum: ratione v. duce ac Magistrâ, tempore multo, ex perpetua effectorum congruentia depræhenduntur. *Accedit ad hoc etiam nominum latentia. Præterea in minima quantitate venena in corpore illa saltere possunt, tandemq; longo post tempore vires suas exserunt; id quod qualitates Elementares præstare non possunt. Sic exigua sputi portio canis rabidi, illasa in corpore manere & contra caloris nostri actionem sese tueri potest; tandemq; post menses non solum sex, sed longe plures etiam gravissimas corpori nostro mutationes inducit.*

XXXI. Potentiam qualitatum manifestarum, qui negat, solum adeat ignem, vel nudus paululum in intensissimo frigore versetur. Ast longe majorem occultarum esse virtutem decantat passim natura. Nam tempore pestis quam multi, quam subito, quam miserè necantur! non à frigiditate, sed occulta qualitate. Sit sanè calor febrilis potentissimus: at longè potentior hæc veneni in minima portione qualitas. Certè quod calor septem dierum spatio peragit, id qualitas hæc temporis præstat momento. De qualitate jam veneni hic quod dicimus, idem de cunctis qualitatibus manifestis in ordine ad Alexipharmaca, ad qualitatem narcoticam opij,

C

adq;

adq; cæteras qualitates occultas omnes dicendum censemus. *Et certè quis rerum plurimarum Sympathias & Antipathias ex manifestis deducet?*

XXXII. 5. Sympathiam, quæ amor est naturalis corporis unius erga aliud; Et rerum Antipathiam, quæ odium est naturale unius corporis erga aliud, ex qualitatibus nunc manifestis, nunc occultis, cum amoris & odij fundamentum sit qualitas, oriri: easq; in rerum natura dari affirmamus, quodq; nemo negabit, nisi qui mentis cæcitate laborat. Nam asserimus intrepidè quedam esse, quæ mutuo connubio sibi invicem associantur & tanquam fœdere devinciuntur; in cuius testimonium exempla infinita, longo rerum usu & experientia approbata, enumerare, si opus esset, possemus. Nonne enim amico consortio naturaliq; affectu inter se devincta conspiciuntur lacerta & homo. illa n. huius conspectu lætatur maximè; vulpes cum serpente degit amicè: amant pavones columbas, merula turdos, Et niger à viridi turtur amatur ave. Ignis igni mutuo velut connubio associatur. Manus enim adusta igni si admoveatur, curatur. Medicamenta adustis proficua sunt calida, non frigida. Simile ad simile tendit, & simile simili curari, non sine iudicio certè dictum à Paracelso. Ova frigore læsa cum frigida injiciuntur aquæ, frigus internum velut

foedere facto ad externum ruit. Pedes frigore congelati gelidis si terantur nivib⁹ aut frigidis injiciantur aquis, pristino restituantur vigori. Venenum venenum attrahit, morsusq^{ue} animalium venenatorum venenorum applicatione curantur mirifice. Divina virgula, bifidus ille furculus ex corylo decifus, quo metallarij venas auri & argenti feraces explorant, habet connatam Sympathiam ad metalla.

XXXIII. 6. Revera dari etiam contendimus quadam, qua sibi ipsis infesta simultate dissentiunt, caeci q^{ue} laborant discordijs; Nam ut raptus & amor similia, ita odium ac fuga dissimilium ubiq^{ue} se ostentat. Homines & serpentes adeo irreconciliabili dissident simultate, ut statim viso serpente, homo expavescat, & femina uterum gerenti occurrens partum abortu vitiet. Pernicialia sunt cicuta & ruta odia. Celebre est Magnetis & allij dissidium, nam Magnes allio perunctus, ferrum non trahit. Allium etiam contra venena, contra vipersas & rabidos canes. Pullus gallinaceus vix natus, milvum e longinquo conspectum horret, & fugat ad matrem sibi consulit. Equum v. bovem & alia longe grandiora animalia nihil reformidat. Sic Smaragdus Epilepsie tota natura est contrarius; admotusq^{ue} corpori illi obnoxio, aut vincit & profligat morbum, retinetq^{ue} vim suam & nitorem: aut a morbo superatur, amittitq^{ue} mox vim suam & rumpitur.

XXXIV. In specie humana etiam cæcum illud regnare odium in confesso est. multi enim caseum cæcis avertantur dissijs totoq; animo ab ejus esu, imò & visu abhorrent. Quidam sine animi deliquio odorem ferre non possunt: pariter multi felis præsentia, etiam cistæ inclusa adeo vexantur, ut sudent largiter & facultas vitalis periclitetur insigniter. Sunt qui ab esu butyri, carniū &c. in totum abhorrent. Sunt qui pisces nunquam gustare possunt. Hujusmodi alia per plurima exempla legi possunt apud Joh. Portam lib. 1. Mag. Nat. p. m. 32. & 33. item Clariss: Sperling. p. 339. & seq.

XXXV. 7. Qualitates occultas non oriri à qualitatibus elementorum demonstramus hac ratione: Quicquid supra vires Elementarium qualitatum est; id ab ijs provenire nequit. Qualitates occultæ supra vires Elementarium qualitatum sunt. E. Major recto stat talo. Minor probatur, quia potissimæ qualitates sunt calor, frigus, humiditas, siccitas. Conjungas hæc, & conjunctionem hanc, non novas ac excellentiores parere qualitates, sed priores turbare & impedire spectabis. Dicimus ergò cum Clariss: Sperlingio peculiare qualitates, peculiare postulare formas. Ut enim maxima formarum est diversitas, ita & qualitatum. Ad species si eundem, judicamus qualitates illas nunc ad specificas, nunc ad
sub

subordinatas, nunc ad partiales, nunc ad accidentarias referri posse formas. Magnetis qualitas à specifica fuit forma. Qualitas in ove lupum fugiente à forma ovis est specifica. Rhabarbarum cum purgat, vis purgandi non à specifica, sed subordinata fuit formâ. Mortuum n. Rhabarbarum purgat, non vivum. Sympathia cordis & auri ab hujus forma specifica, istius formâ partiali oritur. Antipathia quâ quidam caseum, alij vinum, alij carnes, butyrum, pisces &c. aversantur ab accidentarijs dependet formis. Hinc sæpè qui in pueritiâ aversati fuerè caseum & butyrum, in atate virili comedunt. Forma enim illa ad tempus saltem sine lege, sine necessitate insuit.

XXXVI. Hæc jam fuerè, quæ ratione instituti de qualitaturn natura dicta voluimus: ad Magiæ uberio-rem explicationem & declarationem, Restat ut pau- cis attingamus jure ad hanc non spectantia, quæ huic tamen à multis temerè adscribuntur, ut hac ratione scientia aliàs dignissima cedro, similis reddatur ex-ecrabili, omnibusq; sic in rei veritate esse persuadeatur.

XXXVII. Advertendum igitur diligenter est,

I.º In Magia naturali nullas adhibendas esse figu-
ras. Nam si ijs quidquam efficitur, dicimus id vel
implicito, vel explicito præstari i Dæmonis pacto; is n.

*talia signa sibi constituit, ut quandam quasi tesseram
militarem. Quare in errore versari eos, qui soli fi-
guræ, soli scripturæ, solis deniq; vocibus, tantam mira-
bilitatem adscribunt, contendimus.*

*XXXVIII. Nam querimus unde efficiendi vis
figuræ inesse queat? Num ratione dimensionis sive
quantitatis? at quantitas ut talis vim efficiendi ha-
bet nullam, ita consentiunt Philosophi; Num propriâ
ratione figuræ sive generali sive speciali? sed neq;
sic efficiendi vim habet ullam, cum vix intelligi possit,
figuræ inesse perfectionem aut formalem aut virtua-
lem rerum, quæ producuntur.*

*XXXIX. Non tamen obstat, quin figura sit
plurium agentium necessaria conditio, in motu lo-
cali ac operationibus, quæ per hunc motum fiunt;
in his siquidem multum interest qualis sit figura, & ita
in artificum instrumentis efficit figura ut sic vel sic
operentur; efficit etiam ut ferrum latum super aquas
feratur, aliter figuratum mergatur, nulla tamen neces-
sitas figuræ requiritur in occultis operationibus ab ipsa
rerum naturalium Sympathia & Antipathia profuen-
tibus. Et consequenter qui figuris sive sculptis,
sive pictis; sive in aëre formatis, effectus certò
procurant, existimandi sunt niti invocatione &
pacto Diaboli vel explicito, vel implicito. Tales
sunt*

sunt, qui gestant chartas notis quibusdam obscuris notatas, amuleta dictas, quibus utuntur consecrationibus figuris continentibus aliquas, in eum finem, ne vulnèrentur, nec mergantur, aut ut morbos curent, aut alia impura consequantur; nec refert quod aliquando adhibeant verba sacra, quia malè & contra Ecclesiæ auctoritatem legitimūq; usum, ea adhibere non verentur.

XL. 2. Neq; verba adhibenda esse: Simile e: in de ijs ferimus iudicium. vis enim agendi nulla illis attribuenda, nisi per accidens: nam ratione soni possunt in audientem operari: Deinde ratione significationis possunt audientem alterare latitiâ, timore &c. quæ adferunt; Et ex consequenti nulla verba vim habent naturalem vel vulnera, vel morbos sanandi, aut in xas alias depellendi. Si dicas malis carminibus effectus mirabiles Magos operari ut constat; prolatis quibusdam verbis in auriculam tauri, cum concidisse ut mortuum, rursus alijs, cum surrexisset: item versus hos mederi Epilepsia:

Casspar fert myrrham, Thous Melchior, Balthazar aurum,
Hæc tria qui secum portarit munera Regum,
Solvitur à morbo Christi pietate caduco.

Ad morsum canis rabidi commendantur hæc verba: Hax, Pax, Max, Deus, Adimax. Ast quaeso quid verba? quid voces? hominum sunt opificia, ad concep-

ceptus communicandos, non ad effectus miros
producendos formata. *Quantitatis nulla actio,
nulla efficacia. Verba v. ut talia ad quantitatem spe-
ctant.* Quoties ergò vel in effectuum productio-
nibus, vel eventuum prædictionibus absq; revela-
tione divina, adhiberi audimus verba, non natura-
lis; Sed Dæmoniacæ Magiæ exercitium sub-
esse judicemus.

XL I. 3. Neq; adhibendas ceremonias: *non e-
nim producit Magia naturalis effectus mirabiles, arti-
ficialibus futilitatibus; sed naturalibus qualitatibus.*

XL II. *Pensitatis jam ijs, quæ ad nostrum potissi-
mum Institutum facere videbantur, quam paucissi-
mis, ut in Thesi 5. promissimus, perstringamus in-
dolem Magiæ illicitæ sive Dæmoniacæ, ut hac ra-
tione opposita juxta se posita magis elucescant.* Hic
notandum, hanc Magiæ Naturali non opponi con-
tradictoriè, sic enim nihil esset; nec contrariè, sic res
positiva foret; non Relativè, sic enim ad illam refer-
retur: Sed privativè, defectum enim ejus notat.

XL III. Magia Dæmoniacæ est privatio ha-
bitus, quem in mancipijs suis supplere, conatur
Dæmon. *Hæc certe fæda ac sordida immundo-
rum spirituum incantationibus, quibus vi pacti vel ex-
pressa, vel implicita conventionem mira efficiuntur.* Fi-
nis

nis & media prava & execrabilia sunt; cum cāntiunculis, figuris, characteribus, sigillis superstitionisq; ceremonijs peragatur. Quare hæc, cum minimè Physica pars sit, neq; ars, sed potius artis abusus veriq; habitus privatio, maximè fugienda omni est conamine, adeoq; ex hominum societate exterminanda. unde præter sacra pagina illud interdictum, ne patinris maleficos videre: In illam quoq; jus civile tum lege 12. tabularum, tum sæpè alias panam sanxit, ut codice de maleficis; Atq; has ob causas multis de inaspicata hac agere, haud duxi opera pretium; sed sufficit nobis impræsentiarum pro tenui ingenij minerva, de felici, permissa atq; ex occultis manifestisq; rerum qualitatibus profectâ dixisse, Si imprimis foedum hunc satanæ factum reduxerimus ad certas classes.

XLIV. Dispesci ergo potest in Divinatoriam, Præstigiatoriam & effectoriam. Divinatoria est rerum abditarum, ope Dæmonis parta cognitio. de hujus a. speciebus cum infinitæ sint, certâ de causâ hic agere supersedemus. Quibus hæc rimari volupe est, apud Rev. Doct. Balthaz. Meisn. part: ph. sobria 2. sect. 2. c. 2. Clariss: Sperl: pag. 337. nec non Peucerum de Divinatione, &c. innotescere possunt.

XLV. Præstigiatoria est admirandorum operum, sed apparentium, auxilio Diaboli productio.

Hæc a. in fascinatione potissimum consistit. Quæ ab ipso Sathana præstatur tripliciter: 1. Objectum verum removendo. Sic rustico devoravit currum cum fœno & Equis. 2. Falsum offerendo. Sic convivis quidam apposuit Epulas lautissimas, at vix peracto convivio, famem sensere sitimq;. 3. Sensus pervertendo. Sic uvas succi plenas quidam protulit, quas cum hospites attrectare & rescindere tentarunt, qui vis loco uvæ, quam se manibus apprehendisse credit, nasum tenebat, & cultro supernè appposito saltem non istum detruncavit.

XLVI. Hisce omnibus ita præmissis, nihil restat nisi ut contrahamus vela, cum portum jam jam affectemus securum, si tamen prius quasi appendicis loco Quæstiones quasdam non solum utiles, verum etiam necessarias, adq; præsentem materiam appositè pertinentes subjunxerimus.

XLVII. Sit ergo quæstio Prima. An animæ sagarum, vi Sathanæ, extra corpora abripi & ad nocturna comitia, transferri possint? Quam hoc discursu simpliciter damus negatam. Quod solius Dei est proprium, id creatura nulla præstare potest. Sed talis est hæc animarum abreptio & reunio. E. Nam si Diabolus animam illam abriperet, & vicissim cum corpore illo mortuo reunire valeret, hominem à mortuis resuscitaret, quod opus est creatoris omnipotentissimi.

XLVIII. 2. An Magi seipfos, vel etiam homines alios, convertere possint propriè in feles, lupos, canes & similia animalia? *At si natura vires perpendimus, altiori mentis acumine, hujusmodi specierum transformationem non solum non admittendam esse, verum etiam absurdissimam, rectè & intrepidè asserimus.*

XLIX. 3. An ope Magiæ Naturalis, corpora reddantur inconspicua, aut etiam contra ictuum injuriam immunia? *Negativa nobis, ut certissima, ita verissima placet. Dæmonica subest, non naturalis. Corpus enim coloratum, per medium rectè dispositum, ab astantibus rectè sese habentibus, non potest non videri. Diabolus verò facile fascinare potest oculos astantium, ut videntes non videant. Deinde etiam cum mollia sint corpora, in duritiem quomodo naturaliter mutari possunt; Sed Diabolus ipse hujus Comœdiæ est actor, ictus suscipit, mundumq; credulum ad se allicit, ut corpora cum animabus in gehennam & præsentissimam trahat perniciem, ut doctè scribit Clariss: Sperling.*

L. *Ceterum qui plura de hac Magia scire desiderant, quiq; veritatis studio incensi in occultarum qualitaturn cognitionem acrius graviusq; incumbunt, Consulere atq; pervolvere possunt hos præclarif-*

simos ac gravissimos Philosophos, nempe Scaligerum, Fernelium, Libavium, Casmannum, Horstium, Lemnium, Vallesium, aliosq; &c. *mibi in hac ardua materia, haec paucula, pro ratione instituti & temporis, quae modo dicta sunt, sufficiant, quae quisq; candidus candidè explicabit.*

Quod superest, DEUM supplicibus sollicitamus votis, ut nos doceat naturae abdita, in sui gloriam rectè contemplari, hominumq; deliramenta non venerari, sed tanquam pestifera fugere, ut in omni opere perpetua gloria maneat ejus. Tibi Domine pro inestimabili tua sapientia, & imperscrutabili potentia sit honor & gloria, Amen.

COROLLARIA

An Medicus qui non Philosophus? Neg. D.

An Medicus Magiae sit peritus? Aff.

An Medicus quem finis suae praecae interdum destituit, sit vituperandus? Negatur.

An sanguis hirci adamantem occulta proprietate rumpat? Resp. eum non tam ratione contentis, quam contenti rumpi.

An similia similibus; an verò contraria contrariorum sint remedia? Aff. utrumq; , sed diverso respectu.

Præstantissimo, Ornatissimo & Politissimo.

D. JOHANNI MUNTHELIO,
Philosophiæ Candidato dignissimo, de *Magia Naturali*,
pro summo in Philosophia gradu
consequendo, doctè disputanti.

IS Magus est curæ cui sit miranda *Magia*
Natura vires quæ docet atq; vices.
Multarum quoniam prodit mysteria rerum,
Ut cultoribus hæc sunt patefacta suis.
Hoc studium, JANNES, velut excolis arte politâ
Sic sophos atq; Magus ritè vocandus eris,
Hinc poteris felix occultas noscere causas
*Unde fuit nomen uæla *Magia* suum.*
Pergito sic Musis sacris incumbere, Apollo
Confestim tribuet præmia digna tibi.

Amico suo singulariter dilecto,
honoris & amoris contem-
standi ergo hæc subjunxit

NIC. L. NTCOPENSIIS,
Log. & Pœf. P. P.

Præstantissimo & Literatissimo Juven-Viro,
Dn. JOHANNI MAT. MUNTHELIO
*Medicinæ Studioſo, ſelectioris Philoſophiæ Candi-
dato digniſſimo, Sympatriotæ & amico certiſſimo.*

Cur Magiæ ſtudioſum pariens Encomia famæ
Nunc jaceat ſterile, & populis ſit fabula facta,
Celfus vera dabit Phæbus rei poſſa petenti:
Hoc facit, hoc faciet delirans turba malorum,
Ingenuas artes conſpurcans dogmate foedo.
Si cupias addi laudem tollatur ab uſus,
Grandia perpetuò ſic uſus commoda monſtret.
Ritè facis *Iannes* decus immortalè Magiſtri
Omne nunc quærens, juſſus dum diſſeris aptè,
Quid ſtudioſum magiæ veræ mereatur honoris,
Quidve mali ſemper foedi miracula monſtri.
O nimium foelix! Muſæ cui tanta locarunt,
Carmine lætifico, ſic geſtio plaudere lætus
Ingenio dotes pingves, non hiſpida barba,
Contulit: aſt ſtudioſum Vigilans & cura laborq;
Abdita ſic pergas rimari ſenſa Minervæ,
Palladiæ dabitur virens mox fama coronæ
Undiq; ſi rodât Momus tua pectora Morſu,
Ne timeas; Muſas venerari tempore quovis
Hoc cicuret Momum, nimiâ ſic fronte tumentem.
Tu maneaſ proprijs clarus virtutibus orbi.

*L. Meritoq; ſeſſinanter
ſcripſit*

M. PETRUS J. HELLENII Aroſiâ-Weſtm.
Theolog; Studioſus,

Humanissimo ac Doctissimo Philosophiæ Candid:

Dn. JOHANNI M. MUNTHELIO
Pro Gradu in Philosophia publicè Disputanti, patrio-
tæ & amico suo sincerè colendo sic applausu.

DIvinæ Studium præstat quid nosse Sophiæ
Quæras? en confert docti memorabile nomen;
Corde mero grator tibi præstantissime *Jannes*,
Qui tuleris laudem hanc, Musarum castra fecut':
Perge modo simili dulces libare liquores
Castalides; grandi multos tunc ore docebis.

L. m. q. sed crenâ volanti

LAURENTIUS JOAN. FOLKERNIUS
Westmannus.

Politissimo.

Dn. JOHANNI MAT. MUNTHELIO,
Philosophiæ Candidato dignissimo, amico
optime de se merito.

Jannes, venustum cor charitum trium,
Jamq; approbato pergis in ordine,
Non denegavit grata grato
Pegaseis alimenta rivis.
Ad summa duxit templa biverticis
Clivi beato tramite Pythius,
Attraxit & quondam polivit:
Dicta dies hodierna monstrat.

Ergo

Ergo probatis cognite moribus
Vestimanne nobis, te quoq; caperat
Pergendi is ardor quo decorem
Ingenij tibi comparares;
Superna virtus numinis hoc facit.
Ut scilicet muto cineri focus
Suppositus, aut tandem calore
Proditur, aut penetrante luce:
Sic $\text{\textcircled{E}}$ tua mentis vigor igneus
Nunquam potest celarier; emicat;
Et semper ingrata molesta
Damna moræ malè fers, Amice.
Hinc insequetur laudis adorea
Te fructuoso sidere: sic patri,
Sic patriæ felix refundes
Egregios pietatis ausus.

Charitatis Symbolum ut potuit,
ita apposuit.

IOHANNES MATTH.

Arbog. Vestim.

